

Revisionsrapport Extern miljörevision på Lunds kommun, Kultur och fritidsförvaltningen 2022-12-06

Revisor: Tommy Aspeqvist, Aspeqvist Miljö & Revision AB

Kontaktperson Kultur och fritidsförvaltningen: Mira Norrsell, miljösamordnare

Omfattning av revisionen: Del av ledningsgruppen, förvaltningsdirektören, miljösamordnare, miljöombud, miljöledningssystemets rutiner, besök på stadsbiblioteket i Lund

Syfte med revisionen

- 1) Bekräftelse på ledningssystemets överensstämmelse med krav enligt "Krav på miljöledningssystem i Lunds kommun" ver 2020
- 2) Utvärdering av ledningssystemets verkan för att säkerställa att organisationen:
  - är kapabel att uppfylla tillämpliga lagstadgade, reglerande och avtalsmässiga krav
  - uppnår fastställda mål

Fokusområde:

- Ständiga miljöförbättringar

Intervjuade under revisionen

Mårten Hafström, kultur och fritidsdirektör

Mira Norrsell, miljösamordnare

Jari Kajanne, verksamhetschef idrott och fritid

Catharina Isberg, bibliotekschef

Anna Sigurgeirsdottir, enhetschef hållbarhet och utveckling

Andreas Narvå, kommunikatör

Lena Roos, miljöombud folkbiblioteken i Lund

Cecilia Westander, enhetschef biblioteket

Lars Persson, servicetekniker biblioteket

Verksamhet

Kultur- och fritidsförvaltningen arbetar med verksamheterna bibliotek, kultur, fritid och idrott. Förvaltningen samordnar även de kommunövergripande ungdomsfrågorna.

Bibliotek

Folkbiblioteken i Lund består av Stadsbiblioteket, tio stadsdelsbibliotek. Bibliotekens uppdrag är att bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning, främja läsning, tillgång till litteratur, utbildning, forskning och kulturell verksamhet i övrigt. De ska vara öppna och tillgängliga för alla med särskilt fokus på barn, unga och andra prioriterade grupper. Biblioteken har en omfattande programverksamhet för alla åldrar och olika former av uppsökande verksamhet spelar en viktig roll.

Kultur

Kulturs främsta uppdrag är att stötta och utveckla kultur- och konstlivet i hela Lunds kommun och att synliggöra utbudet för Lundabor och besökare. Kultur ansvarar för olika arrangemang under året, tex Sommarlund, Vinterlund och Kulturkatten. Förvaltningen samarbetar med Visitlund när det gäller vissa evenemang och biljettförsäljning. Inom kulturområdet finns Kulturskolan Lund, Lunds konsthall, Lunds stadsteater och olika former av kulturstöd.

Fritid/öppen ungdomsverksamhet

Målet med den öppna ungdomsverksamheten är att möta målgruppen (ungdomar 12–25 år) där de befinner sig. Fritidsledarna arbetar mobilt och flexibelt på många arenor, såväl dagtid som kvällar och helger. Därutöver finns fasta mötesplatser, både i Lunds tätort och i de östra kommundelarna, där verksamheten skapas och utgår från ungdomarnas egna intressen.

Idrott

Idrott tillhandahåller ändamålsenliga idrottsanläggningar i form av idrottshallar, idrottsplatser och specialanläggningar för allmänhet och föreningsliv. Lokalerna bokas och hyrs ut kvällstid och helger utifrån årligen fastställda taxor.

Idrott har även en viktig funktion att stimulera unga och vuxna att vara fysiskt aktiva på sin fritid, bland annat genom stöd till idrottsföreningar. Därför satsar Lunds kommun på att ha ett rikt och varierande utbud av motionsspår, utegym, utomhusidrott och friluftsbad. Där ingår också äventyrsbadet.

Resultat från revisionen:

Vid externrevision av Kultur och fritidsförvaltningen noteras att miljöledningsarbetet på förvaltningen präglas av engagemang och medvetenhet när det gäller miljöfrågor, och att miljöarbetet är ett mycket prioriterat område inom såväl det praktiska som organisatoriska arbetet. Under revisionen beskriver ledningen och miljösamordnaren på ett tydligt och konkret sätt hur miljöarbetet genomsyrar hela verksamheten. Ledningsgruppen visar på ett tydligt ledarskap och beskriver hur man arbetar med hållbarhet och följer upp sina LundaEko mål. Miljösamordnaren har en viktig roll och stödjer ledningsgruppen med grundläggande miljökunskaper och administrerar miljöledningssystemet.

Ledningsgruppen intervjuades och bedöms vara mycket starkt engagerade i miljöfrågor generellt och för miljöledningssystemets verkan och effektivitet. Miljöfokus består och miljöfrågan finns på "agendan", en viktig framtidsfråga. Status på mål i Stratsys redovisades, handlingsplaner finns upprättade och flera mål bedöms kunna uppfyllas. Det finns många mål inom organisationen som man berörs av men det bedöms inte utgöra något hinder och resurser finns att hantera detta. Protokoll från de två sista Ledningens genomgång granskades, mycket bra och tydliga protokoll med beslut och ställningstagande

Ständiga miljöförbättringar

Det finns många exempel på hur förvaltningen arbetar med hållbarhet, tex:

- Att välja konsumtion eller inte är viktigt, tänka cirkulärt och tillämpa återbruk.
- Använda andra förvaltningars resurser.
- Inventera material och erbjuda andra att "låna".
- Fritidsbanken, här kan man låna sport- och friluftstidningar helt gratis i 14 dagar.
- Förvaltningen använder renoverade möbler via Soeco, bidrar till att skapa hållbarhet.
- Förvaltningen är bra på "att lyssna på unga i Lund".
- Utvecklar "kulturvärden, fokus på existentiell hållbarhet.

Fortsatt är frågor kring konstgräsplaner för fotboll samt problematiken med mikroplast en viktig nationell fråga som ännu inte har någon lösning. Det pågår lokala försök med alternativa metoder i stället för plast/gummigranulat men dessa är inte så lyckosamma. En analys av förekomst av "nanoplast" i grund- och ytvatten har genomförts och påvisat en oroväckande hög och farlig nivå. Miljöförvaltningen har också helt nyligen genomfört en riktad tillsyn med ett föreläggande avseende konstgräsplaner som följd. Detta är en stor utmaning för förvaltningen som inte har någon självklar lösning.

Inom Lunds kommun pågår ett omfattande arbete med hållbarhetsfrågor och kommunen bedöms ligga i framkant inom många olika områden.

- Lund, en av Sveriges bästa miljökommuner 2021
- Bland de bästa i Sverige på svekologisk och ekologisk och klimatsmart mat
- Bäst på hållbara transporter
- Klimatkontrakt påskrivet 2020 och 2021
- Borgmästaravtalet 2021
- Vägen till klimatneutrala Lund 2030
- En internationell expertjury har utsett Lund och Bogotá till globala vinnare i WWF:s stadsutmaning i konkurrens med 280 städer från 50-talet länder. Lund utmärker sig, enligt juryn, med ambitiösa och tydliga klimatmål, politiskt ledarskap och ett brett och transparent åtgärdsprogram.

Miljösamordnaren intervjuades och många krav granskades. Det ser mycket bra ut, väl beskrivna och dokumenterade miljölednings- och verksamhetsrutiner. Miljöaspekterna beskriver tydligt förvaltningens miljöpåverkan och kopplingen till Globala miljömål, Lunda Eko och miljömålen är mycket väl beskriven. Interna revisioner har genomförts och ett protokoll har upprättats och granskats. Revisionen har noterat många mycket väl beskrivna och värdeskapande brister och protokollet är också mycket väl skrivet. Miljöriskanalysen för Högevallsbadet granskades, ser bra ut och uppfyller gällande lagstiftning. Ishallen saknar en miljöriskanalys och det resulterade i en avvikelse pga, farlig verksamhet med ”storskalig kemikaliehantering”.

Stadsbiblioteket i Lund besöktes under eftermiddagen. En inledande beskrivning av verksamheten fortsatte med en rundtur i hela verksamheten. Några exempel på vad biblioteket har fokuserat på avseende hållbarhet under närtid: välbesökta miljöföreläsningar, miljö-kompetensutveckling för personalen, byte av hyllbelysning till LED, julgran i återvunna T-skirt, ny fossilfri biblioteksbus, plastfritt pyssel för barn, nya avfallskärl i publika ytor, digitalisering av reservationshanteringen har lett till betydande minskning av pappersförbrukningen. Föreläsningar på stadsbiblioteket med fokus på hållbarhet genomförs och är också ett bra initiativ. Totalt sett bedöms biblioteket ha en mycket hög nivå avseende hållbarhet och arbetar mycket proaktivt. Under rundturen noteras två avvikelser, utrymningsvägar från personalvåning och källare bedöms inte vara ändamålsenligt och klarar inte krav på skyltning i alla riktningar. Märkning av kemikalier brister då det i källaren finns ett skåp med kemikalier där vissa har för gamla faropiktogram. I övrigt ser allt mycket bra ut, ett mycket trevligt bibliotek.

Resurser

Miljösamordnarens resurs till förvaltningen behöver ses över av ledningsgruppen då krav ständigt ökar från alla håll och omvärlden förändras i en allt snabbare takt. 30% på ca. 350 anställda bedöms vara i underkant och det blir svårt att klara av alla krav som måste hanteras. Idrott har många tunga miljöutmaningar och skulle behöva en egen miljösamordnare som stöttar ledningen med kunskap och resurser.

Miljöledningssystemet uppfyller "Krav på miljöledningssystem i Lunds kommun" ver. 2020 och är väl implementerat i verksamheten.

Totalt 3 avvikelser

Avvikelser

Avvikelse 1. Märkning av kemikalier

Krav: CLP-förordningens regler för klassificering, märkning och förpackning av kemiska produkter.

Brist: Iakttagelse i "källaren" i stadsbiblioteket, kemikalieskåpet. Märkning av kemiska produkter uppfyller inte krav enligt CLP då flera sprayburkar och annat saknar godkänd märkning. En omärkt dunk med maskindiskmedel fanns också i skåpet, behöver märkas upp, med produktnamn och faropiktogram.

Avvikelse 2. Miljöriskanalys

Krav: Förordning (1998:901) om verksamhetsutövares egenkontroll.

6 § Verksamhetsutövaren skall fortlöpande och systematiskt undersöka och bedöma riskerna med verksamheten från hälso- och miljösynpunkt. Resultatet av undersökningar och bedömningar skall dokumenteras.

Då Ishallen omfattas av tillstånds- eller anmälningsplikt enligt 9 eller 11-14 kap. miljöbalken skall en miljöriskanalys genomföras.

Brist: Riskanalys ur miljösynpunkt är inte genomförd och dokumenterad.

Avvikelse 3. Utrymningsvägar

Krav: Arbetsplatsens utformning (AFS 2020:1), föreskrifter,

14. Beredskap och agerande vid nödlägen Det ska finnas en rutin för beredskap och agerande vid nödlägen för att kunna:

- identifiera möjliga nödlägen och olyckor som kan påverka miljön
- tala om hur man ska handla vid nödlägen och olyckor för att förebygga och mildra miljöpåverkan
- öva beredskap där det är praktiskt möjligt att genomföra detta

Brist: Utrymningsvägar från personalvåning och källare bedöms inte vara ändamålsenligt och klarar inte krav på skyltning i alla riktningar. Det saknas flera skyltar och det blir svårt att hitta närmaste vägen ut.

Hantering av avvikelser och förbättringsförslag

Samtliga avvikelser införs i det egna avvikelserapporteringssystemet och hanteras enligt era rutiner. Senast 30 december ska underlag/verifikat vara inskickat för att stänga avvikelserna. För den bedömningen fyller ni i egen avvikelseblanketten med vad ni gjort för att åtgärda avvikelserna (korrigerande åtgärder) och vad ni gjort för att det inte skall ske igen på andra ställen (förebyggande åtgärder).

Avvikelseerna bör kunna stängas inom utsatt tid och om det inte är möjligt p.g.a. lång handläggningstid skickas en "handlingsplan" där det tydligt beskrivs hur avvikelserna skall kunna avslutas!

Svar på avvikelser samt verifikat skickas till Tommy Aspeqvist, via mail tommy@aspeqvist.se, Tommy Aspeqvist, Mastvägen 15, 585 77 Vreta Kloster

Återkom gärna för att klargöra ev. oklarheter mobil: 070-541 93 87